

SINISILMSED

DOKUMENTAALNÄIDEND

*PÕHINEB VESTLUSTEL ÕPETAJATE,
PSÜHHOOGIDE, TEADLASTE JA
KORRAKAITSJATEGA NING
TÕESTISÜNDINUD LUGUDEL.*

AUTOR **PIRET JAAKS**

Kavalehe koostasid Maria Aksiim ja Piret Jaaks.
Kujundus Unt/Tammik ja Katre Rohumaa.
Kujunduses on kasutatud lavastuse plakati fotosid.
Paber: sisu 100g Pergraphica Rough Natural (IGEPA),
kaaned 300g Keaykolour Pastel Blue.

OSADES

LAVASTAJA **MARTA ALIIDE JAKOVSKI**

KUNSTNIK **LIISI EELMAA**

MUUSIKALINE KUJUNDAJA **LAURI DAG TÜÜR**

VALGUS- JA
VIDEOKUNSTNIK **ROMMI RUTTAS**

ETENDUSE JUHT **KRISTIINA
JALASTO-KALLAS**

SANDER **LAURITS MURU**

DIREKTOR,
KOERAMEMM **KRISTIIN RÄÄGEL**

RALF **ANDERO ERMEL**

ÕPETAJA **PRIIT PIUS**

Dokumentaalsed dialoogid, monoloogid:

ÕPETAJA 1,
ÕPETAJA ARMIN,
ÕPETAJA 3 **PRIIT PIUS**

ÕPETAJA 2,
POLITSEINIK 2 **KRISTIIN RÄÄGEL**

POLITSEINIK 1,
POLITSEINIK 2 **ANDERO ERMEL**

**Esietendus 11. aprillil 2026 Mustas saalis
Etendus on kahes vaatuses.**

Musta saali avalavastus

Täname kogu südamest kõiki, kes andsid intervjuu:
õpetajad, haridus- ja politseitöötajad, psühholoogid,
sotsioloogid, radikaliseerumise ennetajad,
meediapädevuse eksperdid jt.

Trupp tänab: President Kaljulaidi fond,
Õiguskantsleri büroo

AUTORI TUTVUSTUS

PIRET JAAKS on eesti kirjanik, dramaturg ja kriitik.

Ta lõpetas 2003. aastal Tartu Ülikooli teatriteaduse erialal ning omandas 2022. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias doktorikraadi dramaturgias.

Näitekirjanikuna on Piret Jaaks muuhulgas keskendunud dokumentaalteatrile. Tema dokumentaallavastused on etendunud näiteks Kanuti Gildi Saalis („Plaan T“, 2018), Eesti Draamateatris („Samad sõnad, teine viis“, 2021), Vaba Lava Narva teatrimajas („Minu Narva“, 2021 ja „Sisekliima“, 2025) ning Vanemuise teatris („Lõpp“, 2024).

Eesti teatri auhindadel ja Eesti Teatri Agentuuri näidendivõistlusel on Piret Jaaksi töid korduvalt nomineeritud ja auhinnatud („Näha roosat elevanti“, 2011; „Siirderiitujad“, 2019). Piret Jaaks on kirjutanud proosat nii täiskasvanutele kui ka lastele. Muuhulgas on tunnustust pälvinud 2015. aastal ilmunud novellikogu „Linnalegend“, 2023. aastal ilmunud ajalooline romaan „Taeva tütrede“, 2024. aastal ilmunud romaan „Põdravalgus“ ning 2019. ja 2023. aastal ilmunud lasteraamatud „Emme draakon“ ning „Suur saladus“. Piret Jaaksi kirjandus- ja teatrikriitikat, reportaaze, intervjuusid ja persoonilugusid on ilmunud pea kõigis suuremates Eesti meediaväljaannetes.

Foto Stina Kase

LAVASTAJA TUTVUSTUS

MARTA ALIIDE JAKOVSKI lõpetas 2022. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikooli lavastaja erialal. Lisaks on ta õppinud Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis rütmimuusikalaulu ning Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias *jazz*-muusikat.

Marta Aliide Jakovski diplomilavastus „Fundamentalist“ esietendus 2021. aastal Von Krahli Teatris. Lavastust on mängitud rekordiliselt üle saja korra ning seda on kutsutud mitmele teatrifestivalile, sealhulgas Helsingi Juhlaviikot, Baltoscandal ja Eesti Teatri Festival Draama.

2023. aastal tõi Jakovski Tallinna Linnateatris lavale Rasa Bugavičute-Pēce näidendi „Poiss, kes nägi pimeduses“. Koostöös trupiga uuriti põhjalikult vaegnägijate toimetulekut Eestis. Eesmärk oli suunata ühiskonda märkama pimedate inimeste igapäevaseid väljakutseid. Eesti Pimedate Liit tunnustas lavastuse väljatoomist tiitliga „Aasta tegu 2023“.

Järgnes dokumentaallavastus „Lõpp“ Rahvusteatris Vanemuine, mis valmis koostöös dramaturg Piret Jaaksiga ning käsitles leina ja surma teemasid.

2025. aastal lavastas Jakovski Linnateatris Hanoh Levini eksistentsiaalsesse absurdi kalduva näidendi „Krum“, millele järgnes koostöös Paavo Piigiga sündinud „Viimane liivlane“ – lavastus, mis keskendub

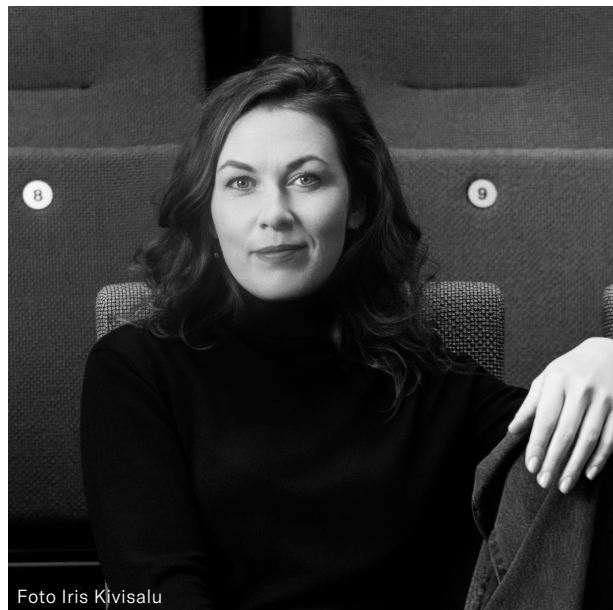

Foto Iris Kivisalu

väikerahvaste püsijäämise valupunktidele tänapäeva maailmas.

Samal aastal lavastas Jakovski Leedus PromFesti ja Kaunase Riikliku Muusikateatri koostööprojektina Francesco Cilea ooperi „Adriana Lecouvreur“. Lavastus pälvis sooja vastuvõtu nii mainekalt väljaandelt British Opera Magazine kui ka kohalikelt kriitikutelt. Jakovski on ka Kristallkingakese laureaat ja 2024. aasta Tartu kultuurikandja nominent kategoorias „Aasta Looja“.

LAVASTAJA KOMMENTAAR

See lavastus on katse vaadata katkisesse peeglisse, keskendudes viimaste aastate traagilistele sündmustele, nagu Raasiku juhtum ja teised noorte poolt toime pandud jõhkrad vägivaldaaktid. Me ei püüa mõista kohut, vaid esitame endile valusa küsimuse: kuidas me oleme jõudnud punkti, kus meie lapsed väljendavad oma sisemist tühjust ja hüljatust läbi hävitava agressiooni? Võtsime fookusesse noorte vaimse tervise ja sotsiaalse isolatsiooni tänapäeva Eestis. See on püüd mõista neid „nähtamatuid“ noori, kes on jäänud süsteemi hammasrataste vahele.

Traditsiooniliste tugivõrgustike lagunemine ja digitaalne võõrandumine on loonud põlvkonna, kes tunneb end sügavalt üksi. Raasiku ja muud sarnased juhtumid ei ole isoleeritud intsidendid, vaid sümptomid sügavamast kriisist, kus noorte „karje abi järele“ moondub vägivallaks, sest neil puuduvad sõnad ja oskused oma emotsioonidega toimetulekuks.

Lavastuse teiseks oluliseks teljeks on koolikeskkond ja õpetajate roll. Meie ühiskonna fetišeeritud edukultuur. Täna seisavad õpetajad võimatu ülesande ees: olla korraga pedagoogid, psühholoogid ja sotsiaaltöötajad olukorras, kus süsteem neile tuge ei paku. Tuginedes dokumentaalsetele monoloogidele ja fiktsionaalsele liinile, kus on aeg-ajalt keeruline eristada üht teisest,

küsime endilt: kas me oleme kogukonnana läbi kukkunud?

Ma proovin uskuda, et pole ja me suudame tähele panna märguandeid, enne kui on hilja. Loodan, et suudame murda vägivalda nõiaringi. See on üleskutse dialoogile. Me ei otsi süüdlast, vaid lahendusi, et taastada inimlikkus meie kodudes ja haridussüsteemis.

Suur tänu teile, kes usaldasid meile endi mõtted ja lood. Ja eraldi suur tänu kõigile, kes te märkate ja vaatamata kõigele alla ei anna.

MÕISTED

Selgituste allikad: CNN, europa.eu, Vikipeedia

Radikaliseerumine – protsess, mille käigus üksikisik või rühm võtab omaks üha äärmuslikumaid poliitilisi, religioosseid või ideoloogilisi seisukohti, mis võivad viia demokraatlike normide hülgamiseni ning mõnel juhul ka vägivalda õigustamise või kasutamiseni.

Radikaliseerumine võib toimuda erinevates keskkondades, sealhulgas internetis ja sotsiaalmeedias (*online*-radikaliseerumine). Samuti on uuritud radikaliseerumise vorme, mis põhinevad teatud ideoloogiatel (näiteks misogüünsete või soopõhiste äärmuslike liikumiste puhul).

Manosfäär – internetikeskkondade ja kogukondade võrgustik, kus arutatakse meeste identiteedi, rollide ja õigustega seotud teemasid. Manosfääri kuuluvad erinevad veebifoorumid, blogid ja sotsiaalmeedia rühmad, milles käsitletakse näiteks soorolle, suhteid ja meeste positsiooni ühiskonnas. Mõnes manosfääri osas levivad ka naistevastased ideed ning äärmuslikud või radikaliseerunud seisukohad.

Toksiline maskuliinsus – mõiste, millega kirjeldatakse niisugust arusaama mehelikkusest, millele on omane domineerimine, agressiivsus, emotsioonide allasurumine ja haavatavuse vältimine. Mõistet kasutatakse

sotsiaal- ja soouuringutes, et selgitada, kuidas sellised normid võivad kahjustada nii mehi endid kui ka teisi inimesi, näiteks soodustades vägivalda, riskikäitumist või soolist ebavõrdsust.

„Blue-pill“ ehk „sinine tablett“ – manosfääri ja internetikultuuri kontekstis kasutatav mõiste, millega kirjeldatakse inimest, kes usub tavapärasesse või peavoolu arusaamadesse suhetest, soorollidest ja ühiskonnast. Seda kasutatakse sageli vastandina mõistele „punane tablett“ („red-pill“), mis viitab arusaamale, et peavoolu käsitlused on eksitavad ning tegelikud suhted meeste ja naiste vahel toimivad hierarhiliste või bioloogiliste reeglite järgi. Mõiste pärineb filmist „The Matrix“, kus „sinise tableti“ võtmine tähendab jäämist tuttavasse ja mugavasse, kuid väidetavalt illusoorseesse reaalsusse.

Feminitsiid – üldmõiste, mis viitab naise või tüdruku tapmisele tema soo tõttu. Eesti karistusseadustikus puudub feminitsiidi määratlus. Seda liiki õigusrikkumine saab siiski kuuluda Eesti kriminaalõiguse muude sätete alla (mõrv, tapmine, muu vägivallakuritegu).

Incel-liikumine – sõna „*incel*“ tuleb väljendist „*involuntary celibacy*“, mis tõlgituna tähendab „mitte-vabatahtlik tsölibaat“. Sinna kuuluvad enamasti noored mehed, kes on kujundanud subjektiivse arvamuse, et neil on õigus nõuda naistelt suhteid ja seksuaalset ligipääsu. Saamata aru, et tõeline maailm nii ei toimi, leiavad noorukid internetist kogukonnad, kes nende

vaateid toetavad ja õhutavad, levitades jõuliselt parem-äärnuslikke ja/või naistevastaseid sõnumeid ning õigustades naistevastast vägivalda. Radikaliseerunud *incele*'id võivad kujutada ohtu nii enda kui teiste elule.

Anti-gender-liikumine – soolise võrdõiguslikkuse vastane liikumine, mis leiab, et moraalselt õige on vaid niisugune ühiskondlik ülesehitus, kus mees on tuumik-perekonna pea ning tema kõrval on naine ja lapsed, kes täidavad teatud traditsioonilisi rolle. Liikumine viljeleb mõtteviisi, et mehed juhivad ja naised järgnevad neile. *Anti-gender*-liikumine on levinud pea kõikides maailma riikides ja piirab tugevalt inimõigusi (sh vähemuste ja naiste õigusi). Näiteks eiratakse naise õigust otsustada oma keha ja elu üle. Liikumist loetakse radikaalseks, sest see võib põhjustada vägivalda.

„KES ON MEESÕIGUSLASTE TEGELIKUD VAENLASED?“

REFEREERITUD SOTSIOLOOGI JA PRESIDENT
KALJULAI DI PROJEKTIJUHI **GRETE MARIA AVENDI**
ARTIKLIST. FEMINISTEERIUM.EE, 2023.

Meesõiguluse liikumapanevaks jõuks kujunes 19. sajandil tõsiasi, et naised said emantsipeerumise käigus õigusi juurde – mehe kui perepea autoriteet ja võim sattusid kahtluse alla.

Meie kaasaja meesõiguslaste peamine seisukoht on, et kõikides meeste probleemides on süüdi feministid. Sellest lähtuvalt iseloomustab meesõigusluse liikumist agressiivne naistevastane ideoloogia. Paraku võimaldab sotsiaalmeedia niisugustel sõnumitel laialdaselt levida. Iseäranis ohtlik on tõsiasi, et misogüünseid sõnumeid levitatakse sageli mitte otsese vaenukõnena, vaid naljade või muu kerge sisuga kombineerituna.

Meesõigusluse tõusul on otsene seos ka 2017. aastal laiemat tähelepanu saanud #metoo-liikumise, mis tõstas naiste seksuaalse väärkohtlemisega haakuvaid küsimusi. Ahistamisega seotud sõnavõtte on meesõigusliku liikumise kontekstis tõlgendatud kui soovi kõigutada mehe positsiooni ühiskonnas. Ennast on ohustatuna tundnud ka mehed, keda ennast kuritegudes süüdistatud ei ole.

Meesõigusluse kontekstis on väga mõjukas inimene Andrew Tate. Andrew Tate on briti-ameerika suunamudija, kes jagab eelkõige meessoost jälgijatele nõuandeid eduka rikastumise kohta. Kui tema õpetustesse tähelepanelikumalt süveneda, tuleb välja, et Tate levitab ka tugevalt misogüünse sisuga sõnumeid. Tate propageerib naistevastasust n-ö edukaks alfaiseks olemise lahutamatu osana. Niisugune seisukoht koondatab mehi, kes tunnevad, et naiste õiguste edendamine ohustab nende heaolu.

Andrew Tate'i ohtlikkus ei seisne ainult seisukohas, et naine on mehe omand, vaid eelkõige tema vägistamise teematikat puudutavas tõlgenduses. Nimelt lasub Tate'i sõnul vägistamisjuhtumite puhul süü naistel endil.

Oma kodulehel väidab Tate, et tema eesmärgiks on mehi võimestada ja aidata neil olla parim versioon iseendast. Niisugust versiooni iseloomustab järgmine: mehed ei nuta; mehed peavad olema tugevad, kindla käega ja mõistma, et kogu maailm töötab nende vastu.

Meesõigusluse kõige misogüünsem ja radikaalsem grupp kannab nime *incel* (*involuntary celibate*). *Incel*ideks nimetatakse mehi, keda ei saada naistele lähenedes edu ning kes viimaseid seetõttu vaenavad. Kui Andrew Tate on seisukohal, et naisterahva üle on võimalik saavutada võim, siis *incel*'ite kogukonda iseloomustab pigem pessimism, kibestumine ja küünilisus. Pole ebatavaline, et üksteist foorumipostitustes suitsiidile õhutatakse, sest maailm on niivõrd kehvast seisus.

Agressiivse retoorikaga meesõigusluse levik sotsiaalmeedias on suureks ohuks ka lastele. Ekstravagantne ja jõukas elustiil inspireerib veel kitsa maailmapildiga noori poisse ning põhjustab niisuguste seisukohtade omaksvõtmist, mille tõsidust ka kahjulikkust veel ei mõisteta. Ei saa mainimata jätta, et misogüünse ja seksistliku sõnumiga sisu jõuab ka noorte tüdrukuteni, kelle maailmavaate ja minapildi kujunemist see samuti oluliselt mõjutada võib.

Meesõiguslased ise on seisukohal, et nende liikumise eesmärk on mehi kaitsta ja aidata. Reaalsus paistab aga olevat teistsugune – misogüünsete seisukohtade omaksvõtmine muudab meest haavatavamaks ja elukaugemaks.

NOORTE VÄGIVALLA- KURITEOD 21. SAJANDIL

JÄRGNEVAD NÄITED SISALDAVAD
HÄIRIVAIKIRJELDUSI!

RAASIKU. 2025. aastal toimus Raasikul mõrv, mis vapustas kogu Eestit. Kadunuks jäänud 42-aastane mees leiti hiljem Raasiku lähedalt surnuna. Uurimise käigus selgus, et mehe tapsid kolm alaealist noormeest vanuses 14, 15 ja 17 aastat. Juhtum tuli kiiresti päevalgele, kuna teismelised filmisid rünnakut ja jagasid videot internetis. Mõrv pandi toime erilise julmusega ning kriminaalmenetlus ja kohtuprotsess otsustati kinniseks jätta.

PÄRNUMAA. 2024. aastal toimus Pärnumaal, Tori vallas, Tammiste külas jõhker mõrv, kus kaks teismelist poissi tungisid 59-aastase mehe koju ja peksid ta surnuks. Rünnaku ajal filmisid noorukid osa toimunust ja jagasid videot hiljem internetis. Juhtum tekitas suurt avalikku pahameelt ning kohtus mõisteti mõlemad noormehed süüdi tahtlikus tapmises piinaval ja julmal viisil.

TALLINN. 2021. aasta veebruaris ründas Nõmmel 16-aastane noormees pesapallikurikaga juhuslikult mööduvat naist, kavatsedes ta tappa. Nooruk oli enne

rünnakut öelnud, et tema eesmärk on tappa „esimene ettejuhtuv inimene“ ja et ta soovib saada sarimõrvajaks. Naine sai rünnakus raskelt vigastada, kuid jäi ellu. Politsei pidas noormehe kinni. Kohus otsustas teda esialgu mitte vahi alla võtta. See tekitas avalikkuses arutelu alaealiste vägivalla ja õigussüsteemi reageerimise üle.

KANADA. 2020. aasta veebruaris pussitas 17-aastane noormees massaažisalongis surnuks naise ning haavas veel üht naist ja üht meest. Kriminaaluurimine tuvastas, et noorukit ajendas ründama *incel*-ideoloogiat.

CALIFORNIA. 2014. aastal tappis end *incel*'iks nimetatav Elliot Rodger kuus inimest ja seejärel enda. Rodger jättis maha oma n-õ manifesti, milles kirjeldas teda vaevavat seksuaalse rahuldamatuse frustratsiooni ning väljendas oma viha naiste ja vähemuste vastu.

VILJANDI. 27. oktoobril 2014 toimus Viljandi Paalalinna koolis Eesti esimene koolitulistamine, kus õpilane, 15-aastane noormees, lasi tunni ajal maha oma saksa keele õpetaja, 56-aastase naise. Õpetaja suri sündmuskohal enne kiirabi saabumist.

NORRA. 2011. aastal tappis *incel*-liikumist esindav Anders Behring Breivik 77 inimest. Oma üle 1500-leheküljelises manifestis nimetas Breivik Euroopa allakäigu põhjuseks muuhulgas naistele antud liigset võimu ja feminismi.

MUUGA. 2006. aastal oli Tallinnas töötav naine laupäeva õhtul teel tuttava juurde. Kella poole kümne paiku astus ta maha liinibussist ja kõndis kehvasti valgustatud tänavatel. Talle sõitis jalgrattal järele 17-aastane noormees ning tulistas naisele kuuli pähe. Ohver ega tapja polnud kunagi kohtunud, neil polnud mingit omavahelist seost.

LÄÄNEMAA. 2005. aastal piinasid 15-16 aastased poisid Läänemaal Paliveres surnuks nelja-aastase jahikoera. Koeral oli kirvehaav, üks silm oli välja torgatud ja käpad murtud. Koer lohistati poole kilomeetri kaugusele kuritööst ja jäeti sinna vedelema.

Need on vaid üksikud lood paljudest ...

SÜNDMUSI ON KAJASTANUD: EESTI POLITSEI, ERR, POSTIMEES, KROONIKA, ÕHTULEHT, EESTI EKSPRESS, EESTI PÄEVALEHT, DELFI.

ÕPETAJATE VASTANE KOOLIVÄGIVALD EESTIS

REFEREERITUD VÄGIVALLAENNETUSE KOKKULEPPEST 2021–2025 JA **KERSTI KÕIVU** ARTIKLIST „ÕPETAJA JA SOTSIAALPEDAGOOG KUI KIUSAMISE OHVRID“, 2017.

Noorte vägivaldne käitumine väljendub sageli koolis – ja mitte pelgalt oma kaaslaste, vaid ka õpetajate suhtes.

Sotsioloogia doktorant Kersti Kõiv uuris 2017. aastal läbi viidud uuringus õpetajate ja sotsiaalpedagoogide kogemusi seoses koolivägivalla ohvriks langemisega. Uurimuses osales ca 310 õpetajat. Üle veerandi neist oli kogenud õpilastepoolset kiusamist. Levinumad kiusamise meetodid olid näiteks karjumine, info varjamine ja õpetaja arvamuse halvustamine. Samas esines ka hirmutamist, hüüdnimede kasutamist, alandamist.

Verbaalne vägivald paistabki olevat kõige levinum õpetaja vastu suunatud koolivägivalla vorm. Seda esineb nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses. Paraku tarvitatakse õpetajate vastu vahel ka füüsilist vägivalda – õpetajat on tõugatud, esemetega visatud ning füüsiliselt ähvardatud.

Õpetaja vastu suunatud vägivald ei tule ainult laste poolt – ka lapsevanemate seas esineb õpetaja solvamist, vaenuliku sisuga kirjade saatmist, söimamist jne.

Lisaks ei avaldu vägivald ainult õpilase/lapsevanema ja õpetaja erasuhtluses. Pole ebatavaline, et õpetajat solvatakse, söimatakse või ähvardatakse terve klassi ees. Niisugune avaliku vägivalda ohvriks langemine paneb õpetaja intensiivse psühholoogilise surve alla ja võib tema autoriteeti õhnestada.

Vägivaldajuhtumite esinemine on kooliti väga erinev – leidub õppeasutusi, kus ükski õpetaja ei väida, et oleks vägivaldaga kokku puutunud, mõnes teises koolis on olukord aga murettekitav.

ÄÄRMUSLUSE UURIJA HEIDI MAIBERG (PHD):

„OLULINE ON HOIDA SIDET.“

INTERVJUEERIS **PIRET JAAKS**

Võiks ju oletada, et iga põlvkond on eelmisest avatum. Miks langevad ka tänapäeva noored äärmuslike ideede võrku? Äärmuslust on olnud pea igas kultuuris ja ajastul. Samamoodi mõtlemist, et noorus on hukas.

Võrreldes 12. sajandi „assassiini“ või 19. sajandi „tsaarikukatajaga“, on tänapäeva noore jaoks maailm palju

rohkem valla – nii füüsiliselt kui vaimset. Avatus toob võimalusi õppida, avastada ja kogeda, aga (eriti sotsiaalmeedia kaudu) ka infoküllust, väärinfot, süsteemset ja teadlikku manipuleerimist. Äärmuslased pole ainult tulirelvadega poseerivad pühasõdalased või rekkaga rahva hulka sõitvad mõrtsukad. Nad võivad olla ka viisakad, haritud ja šarmantsed arvamusiidrid, kes videomängu mängimise, äri-, võrgutamise- või trennitemegemise videote taustal nügivad noort must-valge, liigi-lihtsa maailmavaate suunas, mis pakub õpetust, lahendusi, lohutust ja õigustusi. Lisaks ideedele võib noort peibutavaks teguriks olla kogukond, kuhu kuulus saab maailma n-ö paika panna, võidelda ajaloolise ebaõigluse vastu, teha endast keelatud sümbolitena ohtlikke pilte, käia demonstratsioonil – tunda, end olulise, erilise ja vajalikuna.

Radikaliseerumist täielikult ennetada pole võimalik – mis ei tähenda, et selle nimel ei peaks töötama.

Iga inimene ja teda ümbritsev kontekst on erinev. See, mis ühes radikaliseerumist põhjustab, ei pruugi teise peal n-ö töötada. Endised radikaliseerunud inimesed, kes on hiljem äärmuslusest eemaldunud, on öelnud, et ajapikku tekib mõistmine, et maailm ei olegi nii lihtne paik, kui neile varem tundus. Miski pole ainult hea või ainult halb – eksisteerib palju pooltoone ja keerukust. Ka head inimesed teevad halba ja halvad inimesed head.

Äärmuslike tegudega politsei huviorbiiti jõudnud Eesti noorte lood näitavad, et lisaks muudele riskikäitumist soodustavatele teguritele, nagu katkine kodu või

saamata jäänud vaimse tervise abi, võib radikaliseerumiseni viia ka kombinatsioon ajaloo huvist, nõrgast allikakriitikast, ideoloogilisest mõjutamisest ja suutmatuses eristada lubatavat lubamatust. Seega aitab radikaliseerumist muuhulgas ennetada allikakriitika arendamine, vägivalla õigustamisest vaba keskkonna ning lihtsate kiirlahenduste asemel probleemide juurpõhjustele keskenduva ühiskonna loomine.

Kui laps on sattunud mõne äärmusliku grupeeringu võrku, ei saa ega pea lapsevanem hakkama psühholoog-politsei ametnik-sotsiaaltöötajaks. Vanem saab ühelt poolt anda professionaalidele murest märku ja nemad hindavad, kas laps on oht endale ja/või teistele. Teiselt poolt saab olla lapse jaoks olemas. On väga oluline, et suhted püsiksid ja inimesel oleks kellegi juurde minna.

Kui lähedane on juba äärmuslikus liikumises, siis tema ümberveenmine võib olla tulutu. Temaga võib suhelda, kuid muudel teemadel. Tuleks luua selged piirid, millist juttu ja käitumist oma kodus aktsepteeritakse. Suhete hoidmine võib olla väga keeruline, aga see on vajalik. Äärmusliikumised imevad inimese üldjuhul endasse. Mida rohkem säilib tal kontakte nendega, kellel on elule teised perspektiivid, seda hõlpsam on soovi, võimaluse ja arusaama tekkimisel äärmuslikust rühmitusest väljumine.

ÄRA JÄÄ ÜKSI!

KUI OLED KOGENUD VÄGIVALDA VÕI VIIBID VÄGI-
VALDSES KESKKONNAS, TEE KINDLASTI TEAVITUS

PIIRKONNAPOLITSEILE
VÕI **OHVRIABISSE** – **116006**
JA/VÕI **LASTEABISSE** – **116111**.

KUI ELU JA TERVIS ON OTSESES OHUS
JA VAJAD KIIRET ABI, AITAB SIND **112**.

ohvriabi

TÖÖRÜHM

LAVASTUSJUHT **Mart Saar**

TEHNIKAJUHT **Villu Jõgi**

ETENDUSTEENISTUSE JUHT **Marti Tärn**

DEKORATSIOONID **Pärtel Tall, Helen Elbrecht, Madis Karbe, Roman Kuznetsov, Eva-Leena Mikson, Joosep Miikael Niitvägi, Grete Saluste, Rene Vernik**

KOSTÜÜMID **Moonika Lausvee, Jaana Leib, Evi Lidenburg, Airiin Saar, Tiina Uibo, Sirje Kiil, Deevy Pukk**

HELI **Karl Erik Laas, Aleksandra Koel-Tsupsman, Tom Tristan Kidron, Rudolf Paul Korp, Arbo Maran, Indrek Tiisel**

VALGUS **Emil Kallas, Fredi Karu, Chris Kirsimäe, Kris-Kervin Mölder, Margus Sepman, Elerin Tõnne**

VIDEO **Tom Tristan Kidron**

REKVISIIT **Terje Kessel-Otsa, Margus Mänd, Liisa Tetsmann, Johanna-Elisabeth Tärno**

GRIMM **Anu Konze, Heldi Aun-Trepp, Enda Karimõisa, Annifrid Muda, Marika Paesalu**

RIIETAJAD JA KOSTÜÜMIDE HOOLDAJAD

Anneli Körvel, Maris Mihašova,

Küllli Pavelson, Pauline Ööpik, Eha Vetevoog

LAVA **Jasper Roost, Ilmar Aru, Taavet Borovkov, Marek Ivanov, Rein Jurna, Jaak Kaljurand, Jaan Kaljurand, Janek Koldekivi, Jarko Rahnel, Ando Tammsaar, Joosep Elias Tani, Ingvar Uski**

TEATRI PEANÄITEJUHT **Uku Uusberg**

TEATRI DIREKTOR **Mihkel Kübar**

TALLINNA LINNATEATRI TOETAJAD JA KOOSTÖÖPARTNERID

Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet
Kultuuriministeerium
Eesti Kultuurkapital

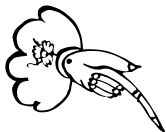
HOOAJA PEATOETAJA **Utilitas**

SUURTOETAJAD **Espak, Nordecon, Premia Tallinna Külkhoone, SYNLAB**

TOETAJAD **ABC Motors, Advokaadibüroo COBALT, BABÉ, Dr. Hauschka, Fazer Eesti, Igepa, Marmiton, Medicum, MyFitness, Pariisi Vesi, Paulig, OÜ Pro Beauté, Reval Kondiiter, Ühisteenused**

TALLINNA LINNATEATER TÄNAB:

Jane Solman, Urmo Raadik

LEIDA RAMMO LINNATEATRI FOND

**Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures tegutseva
Leida Rammo Linnateatri fondi eesmärgiks on
toetada Tallinna Linnateatrit ning tunnustada
teatri loomingulist kollektiivi.**

ANNETUSI SAAB TEHA:

Saaja: Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond

Pank: EE672200221001101347 SWEDBANK

Selgitus: Annetus Leida Rammo Linnateatri fondi

Tallinna Linnateater

Lai 23, Tallinn 10133

linnateater.ee

facebook.com/linnateater

instagram.com/linnateater

